

Visie-document van de Pancratiuskerk Brummen

augustus 2019

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Missie en Visie	3
2. Kerk als onderdeel van dorpsgemeenschap en centrum van activiteiten	4
3. Professionele aansturing door kerkelijk team	5
4. Zondagse vieringen	5
5. PR en Communicatie	6
6. Fysieke kerkgebouw	6
7. Op weg, blijvend in ontwikkeling	7

Inleiding

In september 2018 heeft de kerkenraad van de PKN gemeente Brummen besloten een commissie in te stellen met als doel, middels een visie-document, te adviseren over de toekomst van onze kerkelijke gemeente. In het beleidsplan van 2017 is benoemd dat we willen inspelen op de maatschappelijke ontwikkelingen van deze tijd en binnen onze kerkelijke gemeente. Naast aandacht voor de bestaande vorm van gemeente-zijn zoeken we naar nieuwe vormen van kerkzijn. Het naderende vertrek van één van de twee predikanten is reden om helderheid te creëren voor de koers in de nabije toekomst.

Dit visie-document van de commissie is besproken op 25 mei 2019, een bezinningsdag met kerkeraads- en taakgroepleden. De aanbevelingen van de commissie zijn overgenomen, en vormen de basis van dit document. In september 2019 wordt dit visiestuk besproken met gemeentelieden. Het is richtinggevend voor het beleid van de PKN-gemeente Brummen voor de komende jaren en vormt daarmee de basis voor uitwerkingen op diverse terreinen waar taak- en werkgroepen mee aan de slag zullen gaan.

1. Missie & Visie

Missie (waar staan we voor)

De Pancratiuskerk is een open en veelkleurige geloofsgemeenschap, met ruimte voor verscheidenheid in geloofsbeleving. In onze gezamenlijke zoektocht naar wat 'geloven vandaag' betekent, richten wij ons op de vragen van deze tijd. Daarbij willen we in de wereld laten zien wie God voor ons is en wat het geloof met ons doet. Verschillen in geloofsuitingen zien wij als een kans en veelal als een bron van verrijking. Vanuit bezieling kunnen we met elkaar de rijkdom ervaren waarmee God zich aan mensen laat kennen.

De zondagse eredienst is samen met de bijeenkomsten en activiteiten het kloppend hart van onze gemeente. Daar ontmoeten wij elkaar, zoeken wij God en delen wij vreugde en verdriet.

De Pancratiuskerk is een geloofsgemeenschap, die staat als een boom. Met wortels, die ons voeden vanuit vertrouwen in God, met een stam als hechte geloofsgemeenschap en met takken, reikend naar de mensen om ons heen.

Gezegend is de mens die op de Heer vertrouwt;
zo iemand zal zijn als een boom aan het water geplant,
waarvan de wortels reiken tot aan de beek
en die het niet merkt als er hitte komt,
maar waarvan het loof groen blijft,
die in een jaar van droogte geen zorg heeft
en niet nalaat vrucht te dragen.
(vrij naar Jeremia 17: 7 en 8)

Identiteit (wie we zijn)

Wij willen een krachtige geloofsgemeenschap zijn, die het evangelie van Jezus Christus in woord en daad uitstraalt. Wij nodigen iedereen uit de rijkdom van deze bron te ontdekken en te ervaren, om van daaruit te leven met elkaar.

Wij willen een inspirerende geloofsgemeenschap zijn, een plek van bezinning en gebed, waar mensen kunnen ontdekken wie zij zelf zijn, wat God van hen vraagt en voor hen kan betekenen.

Wij zijn een liefdevolle gemeenschap die, vanuit het evangelie van liefde en barmhartigheid, er wil zijn voor hen die hulp nodig hebben, zowel binnen de gemeenschap als daarbuiten.

Visie (waar gaan we voor):

Samen te gaan naar een wereld in vrede, geïnspireerd door het evangelie.

2. Kerk als onderdeel van dorpsgemeenschap en centrum van activiteiten

Het is belangrijk dat onze kerk zich bewust is van de directe omgeving en van de ontwikkelingen die daar gaande zijn. Het is hierbij van belang dat de zorg voor de omgeving niet voortkomt uit overlevingsdrang, maar uit een oprechte betrokkenheid bij mensen in en om Brummen. Daar waar leefbaarheidsvragen levensvragen worden, daar is kerkelijke aanwezigheid en betrokkenheid geboden. Maar dat is makkelijker gezegd dan gedaan in een samenleving die nogal verbrokken is. We stappen voortdurend in verschillende werelden: thuis, op het werk, op school, in de wereld van de zorg of van het bedrijfsleven. Het is lang niet altijd duidelijk wat die werelden met elkaar verbindt. Nog onduidelijker kan het zijn wat kerk, geloof of religie daarmee te maken hebben. Het is een grote uitdaging om voorbij de kerkelijke verlegenheid en het religieus analfabetisme te komen. Mensen voelen vaak enige schroom om over God te praten. Het ontbreekt ons vaak aan kennis en woorden maar ook dat ze zich niet al te expliciet durven uit te spreken, uit angst anderen voor het hoofd te stoten.

We willen als kerkgemeenschap laten zien dat er ruimte is voor levensvragen. Dat hoeft niet altijd in een gelovige setting te zijn, maar kan ook in allerlei andere dorps ontmoetingen van waarde zijn. Veel mensen zoeken naar een vorm van spiritualiteit om de eenzaamheid van het bestaan te doorbreken. Het onderscheid religieus – seculier hoeft niet altijd zo scherp gemaakt te worden. In feite is dit een oproep aan alle gemeenteleden om in hun dagelijkse bezigheden te laten doorschemeren waar zij hun inspiratie vandaan halen, welke vragen zij zich hierbij stellen en wat dit hen brengt. We zullen allemaal in onze houding opener en duidelijker moeten durven zijn. Ook denken we actief aan samenwerking met de burgerlijke gemeente, SWB, culturele stichting, muziekverenigingen, koren.

Naast het aanhaken bij dorpsproblematiek/ politiek is samenwerken met andere kerken en geloofsgemeenschappen in het dorp essentieel. Kringen van betrokken en enthousiaste kerkleden kunnen meer een dragende functie krijgen in de voorbereiding van (gezamenlijke) diensten en activiteiten. Actief samenwerken in de oecumene kan ons allemaal sterker maken. Zeker nu de katholieke gemeenschap niet meer in Brummen kan kerken, liggen hier kansen om open te staan voor zoveel mogelijk samenwerking, op alle terreinen van vieren, dienen en leren.

3. Professionele aansturing door kerkelijk team

De hier boven beschreven visie is mooi, maar het blijft een zoektocht hoe wij het evangelie op een zodanige manier kunnen leven dat het aankomt bij de mensen. Dit is een continue zoektocht die veel verder gaat dan dit document. We zullen op basis van deze visie het gesprek met elkaar moeten aangaan over de vormgeving in onze organisatie, houding en uitstraling.

Onze gemeente bestaat uit vele leden die allen op een eigen wijze hun bijdrage leveren. Er is een indrukwekkende inventarisatie gemaakt van alle activiteiten die door gemeenteleden worden georganiseerd. De laatste jaren wordt echter ook duidelijk dat we keuzes moeten maken omdat het aantal actieve gemeenteleden terugloopt: de grootste groep betrokkenen is 70+, en het aantal jongeren en middengroepers loopt terug en er is geen zicht op aanvulling vanuit jonge gezinnen.

De aansturing van onze gemeente is nu nog in handen van 2 full time predikanten. In januari 2020 ontstaat er een vacature doordat één predikant met emeritaat gaat. Dit vraagt om herbezinning over de aansturing. Naast aandacht voor het voortzetten van de huidige vorm van kerk-zijn willen we nieuwe vormen onderzoeken en uitproberen, om vol in het midden van de dorpsgemeenschap te blijven staan (zie het Beleidsplan 2017). De predikanten zullen hierin een voortrekkersrol spelen. Door elkaar te inspireren, aan te spreken en mee te nemen zullen taken verdeeld worden zodat naast het pastorale werk ook de vernieuwing voldoende aandacht krijgt. Het heeft de voorkeur van de kerkeraad om naast de predikanten nog een kerkelijk werker aan te stellen, zodat er werkelijk als team aangestuurd kan worden. De predikanten worden nauw betrokken bij deze procedure en de onderlinge taakverdeling.

Binnen de organisatie van de kerk van morgen dienen kringen een veel sterkere rol krijgen. De predikanten en de kerkelijk medewerker zijn actief in het opzetten en inspireren van verschillende kringen en/of kringleiders. Het karakter van deze kringen kan heel verschillend zijn. Zowel gericht op leren rondom thema's als opvoeding, bijbel studie of actuele thema's die ons als mens raken, als op praktische activiteiten.

De rol van het kerkelijk team is in eerste instantie gericht op het overwinnen van de geloofsverlegenheid, meer kunnen verwoorden waarom betrokkenheid bij de kerk belangrijk is en die inspireert of raakt. Ook is er aandacht voor de combinatie met andere terreinen van werk, hobby en interesses. Dit zal de verbinding met het dorp versterken en meer mensen betrekken bij de kerk. Zo kunnen wij werken aan een positief beeld van de kerk in de samenleving.

Het kerkelijk team richt zich als vernieuwer, aanjager en inspirator op de kringen en andere activiteiten om randkerkelijken, jongeren en anderen actief te betrekken bij de kerk. Ook de samenwerking met de andere geloofsgemeenschappen in het dorp en de omgeving zal hun aandacht hebben. Dit vraagt om een open en actief ondernemende houding, waarin we op zoek moeten gaan naar nieuwe, eigentijdse manieren en middelen.

Het stimuleren van kringen en projecten zal een kernpunt zijn voor het kerkelijk team. Aandacht daarbij zal gericht zijn op ontmoeting, delen van ervaringen en omgaan met levensvragen. Verdieping, eigentijdse lessen uit de Bijbel leren zal meer aandacht krijgen.

4. Zondagse vieringen

Veel van de huidige zondagse vieringen zijn opgezet volgens de traditionele liturgie. Voor de 'zittende' kerkgangers is dit bekend: de taal in de liederen, de preek en andere liturgische onderdelen zijn vertrouwd. In de nabije toekomst willen we meer afwisseling in de liturgie, meer actieve betrokkenheid van gemeenteleden. We denken dat als er meer ingezet wordt op het betrekken van mensen bij de voorbereiding van de diensten dit een positief effect zal hebben op het kerkbezoek. Ook willen we aandacht vragen voor meer begrijpelijke taal in de vieringen. We zullen meer eigentijdse woorden moeten gebruiken om duidelijk te maken wat we bedoelen, wat de waarde is van de verschillende onderdelen van de liturgie.

Er zal vaker dan voorheen een gastspreker worden uitgenodigd die voorgaat in de zondagsdienst. Door de gastsprekers met veel zorg uit te zoeken kan de gemeente op een grotere variëteit van verkondigingen rekenen wat weer stof voor gesprekken geeft. Er ontstaan meer aanleidingen om rand- of buiten-kerkelijken uit te nodigen bij bepaalde sprekers, en het ontlast de beide vaste predikanten. Ook de preek van de leek kan een stimulerend alternatief zijn voor een gewone kerkdienst.

Kringen kunnen een actieve rol krijgen in de voorbereiding van de diensten: een thema uitwerken, betrokken zijn bij het zoeken van de sprekers en het betrekken van andere mensen bij de diensten. In deze kringen is ook plaats voor rand – en buitenkerkelijken, die wij op deze wijze kunnen enthousiasmeren voor onze gemeenschap, en betrekken bij hetgeen ons ten diepste bindt.

5. PR en Communicatie

Communicatie is belangrijk nu er zoveel ontwikkelingen spelen waar we als gemeente op in willen en moeten springen. Hierbij doelen we op interne maar ook op externe communicatie. Intern willen we iedereen op de hoogte houden van wat er speelt, enthousiasmeren en een vorm van saamhorigheid creëren. Extern willen we helder en zichtbaar zijn in wat we hier als gemeente te bieden hebben en wat onze bron van inspiratie is. Communicatie verloopt sinds jaar en dag via ons maandblad van de Raad van Kerken "De Wegwijzer", de afkondigingen in de kerk, en sinds kort ook via de digitale nieuwsbrief.

De groep leden tussen de 60 en de 70 jaar is het grootst, gevolgd door de groep 70 – 80 jarigen. Met onze communicatie moeten we ook aansluiten bij de beleving van deze groep. Een groot deel van deze groep is al behoorlijk gedigitaliseerd, echter niet iedereen. Papieren versies van de verschillende media zullen aanwezig moeten blijven. Daarnaast willen we ons richten op de jongeren en middengroepers. Deze leeftijdsgroepen zijn nagenoeg geheel gedigitaliseerd.

De digitale nieuwsbrief is een zeer goed initiatief maar wellicht moeten we ook kijken naar een app of een nieuwsbrief voor op de smartphone. Nieuws moet vooral snel verspreid worden om mensen te attenderen op activiteiten en vieringen. Daarnaast ligt de kracht in herhalen. Dat houdt in dat we regelmatig "nieuws" moeten verspreiden. Zichtbaarheid in de lokale kranten draagt ook bij aan een heldere plek in de dorpsgemeenschap..

Informatie moet altijd terug te vinden zijn, dus is het belangrijk om te zorgen voor een website die up to date is en goed bijgehouden wordt. Landelijk zijn er mooie voorbeelden van aantrekkelijke en gebruiksvriendelijke websites.

6. Fysiek kerkgebouw

De Pancratiuskerk is een prachtig monumentaal gebouw met een eigen, karakteristieke sfeer en uitstraling. Het is echter de vraag of en hoe het gebouw dienend kan zijn aan hoe we kerk willen zijn. Knelpunten zijn onder andere de vaak geringe bezetting en de verwarming van de grote kerkzaal tijdens vieringen, de statische opstelling door de banken, meerdere ingangen, niet overal goed beeld en geluid, geen centrale plek voor ontvangst. In het dorp heeft de Pancratiuskerk een functie als concert/musical-ruimte, voor exposities en andere bijeenkomsten. Er zijn dus zeker multi-functionele mogelijkheden die met meerdere instanties en partijen onderzocht moeten worden. Eén daarvan is de wens om in het oude gedeelte onder de toren (eigendom van de Gemeente Brummen) een meditatieve stilte-ruimte in te richten die dagelijks toegankelijk is.

Vanuit de Kerkeraad is de aanzet gegeven om een aparte werkgroep in te stellen die mogelijkheden gaat onderzoeken en met concrete aanbevelingen komt.

7. Op weg, blijvend in ontwikkeling

Het is duidelijk dat we binnen onze PKN-gemeente een andere koers willen gaan voeren. In de voorgaande hoofdstukken hebben we voor een aantal onderwerpen het begin van die nieuwe richting proberen aan te geven. De nieuw te benoemen predikant en kerkelijk medewerker zullen een belangrijke rol spelen om die nieuwe koers uit te zetten, maar dit lukt alleen als het merendeel van de gemeente hen actief steunt en waar mogelijk meewerkt. We zullen allemaal moeten meeveranderen in een nieuwe houding waarin we meer laten zien en horen wat ons drijft en inspireert, nieuwsgierig zijn, actief anderen betrekken bij kringen of activiteiten, minder vergaderen en meer durven vertrouwen op elkaar, fouten durven maken om daarna weer door te gaan. Als het lukt om deze cultuurverandering handen en voeten te geven houden we het vlammetje van de Paaskaars brandend en zullen we als PKN-gemeente onze waardevolle plek behouden en versterken. Veranderen vraagt tijd, energie en lef van alle betrokkenen. Laten we daar samen voortvarend én zorgzaam mee aan de slag gaan.

Augustus 2019